

Sürdürülebilirlik Perspektifinden Yeşil Hastane ve Yeşil Finans Uygulamalarının Değerlendirilmesi¹

Ayten Turan Kurtaran²

Gökçe Ocak³

Özet

Çevresel kirlilik, iklim değişikliği ve sanayileşmenin etkileri sürdürülebilir kalkınmayı olumsuz yönde etkilemekte ve çevre dostu politikaların uygulanmasını gerekli kılmaktadır. Türkiye’de sağlık sektöründe yeşil finans ve yeşil hastane standartları giderek önem kazanmakla birlikte, bu uygulamaların yeterliliği ve uygulanabilirliği hâlen tartışılmaktadır. Bu çalışma, Türkiye’de yeşil finans ve yeşil hastane uygulamalarındaki gelişmeleri değerlendirmeyi, sürdürülebilir sağlık hizmetleri ile yeşil finans arasındaki ilişkiyi incelemeyi ve iyileştirmeye yönelik öneriler sunmayı amaçlamaktadır. Çalışmada literatür taraması yöntemi kullanılmış; sürdürülebilirlik, yeşil finans, yeşil tahvil ve yeşil hastaneler konularına ilişkin ulusal ve uluslararası çalışmalar analiz edilmiştir. Yeşil finansın, iklim değişikliğiyle mücadelede çevre dostu projelerin desteklenmesinde önemli bir rol oynadığı ve yatırımcılar açısından giderek artan bir ilgi gördüğü belirlenmiştir. Yeşil hastane uygulamalarının ise çevresel zararları azalttığı, enerji ve su tasarrufu sağladığı, atık yönetimini iyileştirdiği, hizmet kalitesini artırdığı ve hasta memnuniyetine katkı sunduğu görülmüştür. Trabzon ilindeki kamu hastanelerinde yeşil standartlara genel uyum düzeyinin %70,9 olduğu; bu oranın çevresel yönetimde en yüksek (%90,7), malzeme yönetiminde ise en düşük (%38,1) seviyede olduğu tespit edilmiştir. Yeşil hastane sertifikasyon sistemlerinin karşılaştırılması, hastanelerin çevresel ve fonksiyonel performansa dayalı olarak belgelendirildiğini ortaya koymuştur.

- 1 Bu çalışma 10. International Health Sciences and Management Conference’de özet bildiri olarak sunulmuştur.
- 2 Prof. Dr. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, ayturan@ktu.edu.tr. Orcid: 0000-0001-6116-6467
- 3 Y. Lisans Öğrencisi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sağlık Yönetimi Programı, ocakgokce96@gmail.com. Orcid: 0009-0006-6907-6048

Yönetici görüşmeleri, yeşil hastanelere yönelik olumlu tutumlar bulunduğunu ancak uygulamaya ilişkin bilgi eksikliklerinin olduğunu göstermiştir. Yeşil finans araçlarının daha yaygın biçimde kullanılması ve sürdürülebilir sağlık uygulamalarının genişletilmesi gerekmektedir. Türkiye’de yeşil hastane uygulamaları henüz yaygın olmamakla birlikte, bu alandaki farkındalık artmaktadır. Çevre dostu sağlık politikalarının uygulanması, çevresel sürdürülebilirlik ve sağlık hizmetlerinin kalitesi açısından kritik öneme sahiptir.

1.GİRİŞ

Sürdürülebilirlik kavramı; çevresel, ekonomik ve sosyal boyutlarıyla birlikte ele alınmakta ve bu konu kapsamında özellikle iklim değişikliğiyle mücadelede finansal araçların rolü giderek daha fazla ön plana çıkmaktadır. Sürdürülebilir kalkınma yaklaşımı, ekonomik büyümenin çevresel sürdürülebilirlik ve toplum sağlığı boyutlarıyla birlikte ele alınmasını gerekli kılmaktadır. Bu bağlamda yeşil finans, finansal kaynakların çevresel ve sosyal açıdan sorumlu alanlara yönlendirilmesini amaçlayan bir araç olarak literatürde giderek daha fazla tartışılmaktadır.

Yeşil finans, çevre dostu projelerin desteklenmesinde etkili bir araç olarak tanımlanmakta ve yeşil tahviller, sürdürülebilir yatırım fonları, yeşil sigorta gibi çeşitli mekanizmalarla incelenmektedir. Yeşil finansın sürdürülebilir kalkınma sürecindeki rolü, çoğunlukla çevresel kalite, yenilenebilir enerji yatırımları ve uzun vadeli ekonomik istikrar çerçevesinde ele alınırken, son yıllarda bu yaklaşımın sağlık sistemleri ve toplum sağlığı ile olan ilişkisi de akademik ilgi odağı hâline gelmiştir (Sepetis, 2020; Kaur vd., 2025). Özellikle çevresel bozulmanın sağlık üzerindeki etkileri dikkate alındığında, yeşil finans uygulamalarının sağlık politikalarıyla bütünleştirilmesi gerektiği yönündeki tartışmalar önem kazanmaktadır (Khan vd., 2022; Fan vd., 2023). Bu doğrultuda literatürde, yeşil finans ile sağlık harcamaları, çevresel riskler ve sürdürülebilir sağlık sistemleri arasındaki kavramsal bağlantılar farklı ülke ve sektör bağlamlarında incelenmektedir (Ali vd., 2025).

Güncel olarak sağlık harcamalarının çevresel sürdürülebilirlikle doğrudan ilişkili olduğu ve bu ilişkinin enerji, politika ve ekonomik faktörlerle şekillendiği sıkça vurgulanmaktadır. Özellikle yenilenebilir enerji tüketimi ve karbon emisyonlarının yönetimi gibi çevresel politika araçlarının hem sağlık sistemlerinin maliyetlerini hem de toplum sağlığı üzerindeki etkilerini belirlediği bulunmuştur. Yenilenebilir enerji kullanımının çevresel bozulmayı azaltarak kamu sağlığını korumaya yardımcı olduğu ve bunun sonucunda sağlık harcamalarının sürdürülebilirlik perspektifiyle daha etkin bir şekilde yönetilebileceği ortaya konmuştur (Öcal vd., 2025). Bu tür bulgular,

sürdürülebilirlik, sağlık harcamaları ve yeşil finans politikaları arasındaki çok boyutlu etkileşimi kavramsallaştırmak açısından önemli bir çerçeve sunmaktadır.

Genel çerçevede yeşil finansın, teknolojik yenilikler ve sürdürülebilir yatırım mekanizmaları aracılığıyla çevresel ve sosyal hedefleri destekleyen bir finansman yaklaşımı sunduğu ve bu yönüyle sağlık boyutunu da içeren bütüncül bir sürdürülebilirlik perspektifi oluşturduğu ifade edilmektedir (Nenavath & Mishra, 2023; Xiong & Dai, 2023; Kumar vd., 2024). Bu bütüncül yaklaşım doğrultusunda yeşil finans literatüründe, çevresel sürdürülebilirliğin yanı sıra sosyal refah, kurumsal sorumluluk ve toplum sağlığı gibi alanlarla kurulan ilişkilerin giderek daha fazla ilgi gördüğü dikkat çekmektedir. Özellikle, yeşil finans politikalarının kamu yararı ve sağlık boyutunu da kapsayacak biçimde ele alınması, sürdürülebilir kalkınma hedefleri doğrultusunda önemli bir araştırma alanı olarak öne çıkmaktadır (Feng & Zhou, 2024). Finansal kurumların çevresel duyarlılığını önceleyen uygulamalara yönelik tutumları ise sürdürülebilirlik performansının şekillenmesinde belirleyici bir unsur olarak değerlendirilmektedir (Zheng vd., 2021).

Sağlık sektörünün çevresel etkilerinin artmasıyla birlikte, hastanelerin sürdürülebilirlik ilkeleri doğrultusunda yeniden yapılandırılması gerekliliği sıklıkla vurgulanmaktadır. Bu bağlamda yeşil hastane yaklaşımı, sağlık hizmetlerinin sunumu sırasında çevresel etkilerin azaltılmasını, kaynakların verimli kullanımını ve uzun vadeli sürdürülebilirliği hedefleyen bütüncül bir model olarak ele alınmaktadır (Tarkar, 2022). Yeşil hastaneler; sürdürülebilir yapı tasarımı, çevre dostu malzeme kullanımı, enerji ve su verimliliği ile atık yönetimi gibi uygulama alanları üzerinden değerlendirilmekte ve bu uygulamaların sağlık kurumlarında çevresel sorumluluğun kurumsallaşmasına katkı sağladığı ifade edilmektedir (Lattanzio vd., 2022). İklim değişikliği ile birlikte hastanelerin hem çevresel etkilerini azaltan hem de krizlere karşı dirençli yapılar hâline gelmesi gerekliliği, yeşil hastane kavramını stratejik bir sürdürülebilirlik yaklaşımı olarak öne çıkarmaktadır (Vallée, 2024). Bu yönüyle yeşil hastane uygulamaları, sağlık hizmetlerinin planlanması ve yönetimine sürdürülebilirlik perspektifini entegre eden, kavramsal ve yönetsel boyutları bir arada ele alan bir çerçeve sunmaktadır (Khairunnisa vd., 2022). Ancak literatürde yeşil sağlık kavramı oldukça sınırlı düzeydedir. Mevcut çalışmalar genellikle bina sertifikasyon sistemlerine (LEED, BREEAM vb.) odaklanmakta, uygulamaya dair kapsamlı ulusal değerlendirmeler yetersiz kalmaktadır. Türkiye bağlamında ise bu konuya dair yapılan çalışmalar az sayıda olup daha çok teknik ve yönetsel düzeyde sınırlı analizler içermektedir.

Bu çalışma, yeşil finans ve yeşil sağlık uygulamaları kapsamında uluslararası literatürü de baz alarak Türkiye’deki gelişmeleri değerlendirmek, sürdürülebilir sağlık hizmetleri ile çevreci finansman stratejileri arasındaki ilişkiyi ortaya koymak ve bu alanlarda yapılabilecek iyileştirme önerilerine zemin hazırlamak amacıyla planlanmıştır. Ayrıca yeşil finans ve yeşil sağlık uygulamaları arasındaki kesişimi bütüncül bir çerçevede ele alıp, bu iki alanın ortaklığına vurgu yaparak literatüre katkı sağlamayı da planlamaktadır.

2.Yöntem

Bu çalışmada, sağlık hizmetlerinde sürdürülebilirlik ve yeşil finans uygulamalarını bütüncül bir bakış açısıyla ele almak amacıyla literatür taraması yöntemi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında, sürdürülebilirlik, yeşil finans, yeşil tahvil, yeşil hastane ve yeşil sağlık kavramları etrafında şekillenen ulusal ve uluslararası akademik çalışmalar sistematik bir biçimde incelenmiştir.

Literatür taraması sürecinde, sağlık, ekonomi ve sürdürülebilirlik alanlarında yaygın olarak kullanılan Web of Science, Scopus ve Google Scholar veri tabanlarından yararlanılmıştır. Bu veri tabanları üzerinden gerçekleştirilen taramalarda, çalışmanın amacıyla uyumlu olacak şekilde İngilizce anahtar kelimeler tercih edilmiş; başlıca “green finance”, “green bond”, “sustainable healthcare”, “green hospital”, “green health” ve “environmental sustainability” kavramları ile bu kavramların farklı kombinasyonları kullanılmıştır. Taramalar, çalışmaların başlık, özet ve anahtar kelime bölümleri dikkate alınarak yürütülmüştür.

İlk aşamada elde edilen 41 çalışma, tekrar eden çalışmaların çıkarılması ve konu ile doğrudan ilişkili olmayan yayınların elenmesi yoluyla ön değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Değerlendirme süreci sonunda araştırma kriterlerine uyan 30 araştırma bu çalışma kapsamında incelenmiştir.

Buna ek olarak, literatürde yer alan bazı araştırmalarda kullanılan ampirik veriler, anket sonuçları ve yönetsel görüşme bulguları, karşılaştırmalı analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. Bu yaklaşım sayesinde, sağlık sektöründe sürdürülebilirlik ve yeşil finans uygulamalarına ilişkin mevcut durumun ortaya konulması ve farklı uygulamaların benzerlik ve farklılıklarının analiz edilmesi amaçlanmıştır.

3. Bulgular

Çalışmada ulaşılan bulgular, sürdürülebilir sağlık hizmetlerinde çevresel duyarlılığın ve yeşil uygulamaların önem kazandığını ortaya koymaktadır. Yeşil hastaneler; enerji verimliliği, atık yönetimi ve çevresel etki azaltımı gibi

alanlarda öne çıkmakta; hasta memnuniyetini ve çalışan motivasyonunu artırırken uzun vadede maliyetleri düşürmektedir. Ancak Türkiye’de bu alandaki uygulamaların sınırlı olduğu ve uluslararası standartlara uyumda eksiklikler bulunduğu görülmektedir. Yeşil finansman, çevreci sağlık yatırımlarını destekleyen alternatif bir kaynak olarak önem taşımaktadır; fakat sağlık sektörü özelinde yeterince kullanılmadığı dikkat çekmektedir. Genel olarak, çevresel sürdürülebilirliğin sağlık hizmetlerinin kalite, verimlilik ve toplumsal sorumluluk boyutlarına katkı sunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu araştırma konusu ile ilgili farklı ülkelerde yapılan çalışmalar aşağıda incelenmiştir.

3.1. Çin

Çin piyasasında Zheng vd. (2021) tarafından yapılan çalışmada, yeşil finans uygulamalarını benimseyen finansal kurumların sürdürülebilirlik performanslarının daha yüksek olduğu ortaya konulmuştur. Araştırma bulguları, çevresel kriterleri esas alan finansal politikaların kurumların çevresel ve sosyal sorumluluk düzeylerini olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Bu kapsamda yeşil finansın, kurumsal sürdürülebilirliğin güçlendirilmesinde etkili bir araç olduğu ifade edilmektedir. Fan vd. (2023)’nin yaptığı çalışmada yeşil finansın sağlık düzeyini artırma etkisinin, karbon yoğunluğu, sağlık hizmetlerine erişim, yaşam standartları ve beşerî sermaye düzeyi gibi dış çevresel faktörlere bağlı olarak değiştiği belirlenmiştir. Ayrıca Wang vd. (2024) tarafından yapılan bir başka çalışmada, yeşil kredi politikalarının uygulanmasının, çevresel iyileştirmeler ve kamu hizmetlerinin geliştirilmesi yoluyla bölge sakinlerinin sağlığını önemli ölçüde iyileştirdiği bulunmuştur.

3.2. Hindistan

Hindistan’da yeşil hastane uygulamalarını ele alan çalışmalarda, bu yaklaşımların sürdürülebilirlik açısından önemli katkılar sunduğu görülmektedir. Tarkar (2022)’ın yaptığı çalışmada, yeşil hastanelerin sürdürülebilir inşaat uygulamaları kapsamında çevresel ve ekonomik faydalar sağladığı ortaya konulmuştur. Çalışmada, yeşil bina derecelendirme sistemlerinin sağlık kurumlarının performansını ve kaynak kullanımını iyileştirdiği tespit edilmiş, yeşil hastane uygulamalarının bazı sınırlamalarına rağmen uzun vadede önemli avantajlar sunduğu vurgulanmıştır.

Yeşil finans uygulamalarına odaklanan çalışmalarda ise bu yaklaşımların ekonomik büyüme ve sürdürülebilir kalkınma üzerindeki etkileri ön plana çıkmaktadır. Nenavath ve Mishra (2023)’nın gerçekleştirdiği çalışmada, yeşil finans ve finansal teknolojilerin sürdürülebilir ekonomik büyümeyi desteklediği belirlenmiştir. Çalışmada, çevre odaklı finansal uygulamaların

ekonomik büyüme ile değerlendirilmesinin kalkınma açısından önemli olduğu ifade edilmiş, yeşil finansın dijital finans araçlarıyla birlikte kullanıldığında daha etkili sonuçlar ortaya koyduğu belirtilmiştir.

Yeşil finans ile sağlık ve çevre politikalarını birlikte ele alan çalışmalarda ise bu bütüncül yaklaşımın sürdürülebilir kalkınmaya katkısı vurgulanmaktadır. Kaur vd. (2025)'nin çalışmasında, yeşil finansın çevre ve sağlık politikalarıyla birlikte uygulandığında sürdürülebilir kalkınmaya önemli katkılar sunduğu ortaya konulmuştur. Çalışma, yeşil finansın politika yapıcılar açısından etkili bir destek aracı olduğunu göstermekte; bu yaklaşımın hem çevresel hem de toplumsal fayda sağladığını ifade etmektedir.

3.3. Diğer Ülkeler

Yeşil finans uygulamalarını ele alan diğer ülkelerdeki çalışmalarda, çevresel sürdürülebilirlik ve iklim değişikliğiyle mücadelenin önemli bir araç olduğu vurgulanmaktadır. Ozili (2022), yeşil finansmanın çevresel sürdürülebilirlik açısından etkili olduğunu belirtmekle birlikte, kavramın tanımındaki tutarsızlıklar, politika uyumsuzlukları, yetersiz teşvik mekanizmaları ve düşük farkındalık gibi gelişimi sınırlayan çeşitli zorluklara dikkat çekilmektedir. Benzer şekilde, Khan vd. (2022)'nin çalışmasında karbon fiyatlandırması ve iklim finansmanı gibi yeşil politikaların sağlıkla ilişkili sonuçlar üzerinde etkili olduğu bulunmuş; çevre dostu finansal uygulamaların sağlık krizleriyle mücadelede destekleyici bir rol oynayabileceği ve kamu sağlığını korumada tamamlayıcı bir araç niteliği taşıdığı ifade edilmiştir.

Yeşil finans ile sağlık sistemlerini birlikte ele alan çalışmalarda ise sürdürülebilir finans yaklaşımlarının sağlık hizmetlerinin dayanıklılığını artırdığı görülmektedir. Sepetis vd (2020)'nin araştırmasında, sürdürülebilir finans uygulamalarının sağlık sistemlerini hem mali hem de çevresel açıdan daha dirençli hâle getirdiği ortaya konulmuştur. Çalışma, çevreyi gözetan finansal uygulamaların sağlık hizmetlerinde kaynakların daha verimli kullanılmasına katkı sağladığını ve sağlık sistemlerinde çevresel sorumluluk bilincini güçlendirdiğini göstermektedir.

Yeşil hastane uygulamalarına odaklanan çalışmalarda ise çevresel performans ve kaynak yönetimi ön plana çıkmaktadır. Lattanzio vd. (2022)'nin çalışması, yeşil hastanelerde uygulanan atık yönetimi faaliyetlerinin sağlık kurumlarının çevresel performansını iyileştirdiğini ve operasyonel verimliliği artırdığını ortaya koymuştur. Khairunnisa vd. (2022)'nin araştırmasında, yeşil hastane uygulamalarının enerji, su ve atık yönetimi alanlarında iyileşmeler sağladığı ve bu uygulamaların hem çevresel sürdürülebilirlik hem de sağlık hizmetlerinin sürdürülebilirliği açısından fayda sunduğu belirlenmiştir. Vallée (2024)'nin

çalışmasında ise yeşil hastanelerin iklim değişikliğiyle mücadelede çevresel etkileri azaltan ve krizlere karşı daha dirençli yapılar geliştiren bir model sunduğu; enerji tasarrufu, su kullanımı ve dayanıklı altyapı uygulamalarının hastanelerin sürdürülebilirliğini artırdığı tespit edilmiştir.

3.4. Türkiye

Yeşil hastane uygulamalarını ele alan Türkiye'deki çalışmalarda, bu yaklaşımların çevresel, yönetsel ve hizmet kalitesine ilişkin katkıları ön plana çıkmaktadır. Baytaş ve Aydın (2020)'ın farklı ülkelerdeki yeşil hastane uygulamalarını inceledikleri çalışmada, bu uygulamaların çevresel zararları azalttığı, enerji ve su kaynaklarını verimli kullandığı, sağlık hizmetlerinin kalitesini artırdığı ve maliyetleri düşürdüğü sonucuna ulaşılmıştır. Karaca vd. (2021) ise yeşil hastane uygulamalarının hem sağlık hizmetlerinin kalitesini artırdığına hem de sürdürülebilirliğe katkı sağladığına dikkat çekmiş; Türkiye'de bu alandaki çalışmaların henüz sınırlı olmakla birlikte gelişme göstermekte olduğunu belirtmiştir. Gemlik vd. (2022) İstanbul'daki özel bir hastanede yöneticilerle gerçekleştirdikleri görüşmelerde, yeşil hastane farkındalığının sınırlı olduğu; ancak bu uygulamaların temizlik, konfor ve çalışan motivasyonu açısından olumlu etkiler yarattığı ortaya konmuştur. Kurtaran ve Yeşildag (2021)'ın Trabzon'daki yedi kamu hastanesini kapsayan çalışmasında ise hastanelerin yeşil hastane standartlarına genel olarak %70,9 oranında uyum sağladığı; en yüksek uyumun çevre yönetiminde, en düşük uyumun ise malzeme yönetiminde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca enerji ve su yönetimi alanlarında çeşitli eksikliklerin bulunduğu tespit edilmiştir. Çilhoroz ve Işık (2021) tarafından yapılan çalışmada, BREEAM for Healthcare, LEED for Healthcare ve Australian Green Star gibi uluslararası yeşil hastane sertifikasyon sistemleri karşılaştırılmış; BREEAM sisteminin en fazla ölçütü içerdiği, enerji, su verimliliği ve ulaşım gibi alanların tüm sistemlerde ortak olduğu görülmüştür.

Yeşil finans ve yeşil tahvil uygulamalarına odaklanan çalışmalarda ise sürdürülebilir kalkınma ve iklim değişikliğiyle mücadele ön plana çıkmaktadır. Turguttopbaş (2023)'ın çalışmasında, Türkiye'nin ilk yeşil tahvil ihracı ele alınmış ve Paris Anlaşması'nın 1,5–2°C hedefleri doğrultusunda büyük ölçekli altyapı yatırımlarının gerekliliği vurgulanmıştır. Türkiye'nin 2016 yılında gerçekleştirdiği ilk yeşil tahvil ihracına gösterilen yüksek talep ve sağlanan fiyat avantajının, bu finansman aracının başarı potansiyelini ortaya koyduğu ifade edilmiştir. Keskin (2023)'ın çalışmasında ise iklim değişikliğiyle mücadelede yeşil finansmanın rolü incelenmiş; yeşil tahviller ve eko-yatırımlar gibi araçların sürdürülebilir kalkınma açısından taşıdığı önem vurgulanmıştır. Ayrıca gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde yüksek karbon

salınımının çevresel etkileri artırdığı ve bu durumun yeşil finansmana olan talebi hızla yükselttiği belirtilmiştir.

Yeşil finans ile sağlık boyutunu birlikte ele alan çalışmalarda, bu iki unsurun çevresel ve kalkınma hedeflerine katkısı vurgulanmaktadır. Ali vd. (2025)'nin çalışmasında, yeşil finans ile sağlık harcamalarının birlikte değerlendirildiğinde çevresel baskıyı azalttığı bulunmuş; bu yaklaşımın sürdürülebilir kalkınma hedeflerini desteklediği ortaya konmuştur. Çalışmada, yeşil finansın sağlık boyutunu da kapsayan geniş bir etki alanına sahip olduğu vurgulanmaktadır.

4. Tartışma

Yeşil finans ve çevresel politikaların toplum sağlığı ve sürdürülebilir kalkınma üzerindeki etkileri, farklı ülkelerde yapılan çalışmalarla (1, 2, 6, 7, 8, 12, 15, 17, 18, 21, 22, 23, 26, 30) desteklenmektedir.

Bu çalışmada, yeşil finans, yeşil hastane uygulamaları ve sürdürülebilir sağlık hizmeti konularında yapılan araştırmaların belirli temalar etrafında yoğunlaştığı görülmektedir. Çalışmaların önemli bir kısmı, yeşil hastane uygulamalarının çevresel etkilerin azaltılması, enerji ve su verimliliğinin artırılması, atık yönetiminin iyileştirilmesi ve sağlık hizmetlerinin kalitesinin yükseltilmesi üzerindeki etkilerine odaklanmaktadır. Özellikle Baytaş ve Aydın (2020), Karaca vd. (2021), Lattanzio vd. (2022), Khairunnisa vd. (2022) ile Vallée (2024)'nin çalışmaları, yeşil hastanelerin çevresel sürdürülebilirlik ve kurumsal performans açısından sağladığı katkıları ön plana çıkarmaktadır. Bu çalışmalar, yeşil hastane uygulamalarının daha çok gelişmiş ülkelerde sistematik biçimde ele alındığını, Türkiye'de ise bu alandaki araştırmaların sınırlı ancak artış eğiliminde olduğunu ortaya koymaktadır.

Literatürde öne çıkan bir diğer araştırma alanı yeşil finans ve yeşil tahvil uygulamalarıdır. Nenavath ve Mishra (2023), Keskin (2023) ve Turguttopbaş (2023) tarafından yapılan çalışmalar, yeşil finansın sürdürülebilir ekonomik büyüme ve iklim değişikliğiyle mücadelede önemli bir araç olduğunu göstermektedir. Bu çalışmalar, özellikle gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde karbon salınımının azaltılması amacıyla yeşil finansman araçlarına olan ilginin hızla arttığını ortaya koymaktadır. Ozili (2022) ise yeşil finansın önemini vurgulamakla birlikte, kavramsal tutarsızlıklar, politika uyumsuzlukları ve düşük farkındalık gibi yapısal sorunlara dikkat çekerek uygulama boyutundaki zorlukları gündeme getirmektedir.

Yeşil finans ile sağlık ve çevre boyutunu birlikte ele alan çalışmaların ise görece sınırlı olmakla birlikte son yıllarda artış gösterdiği görülmektedir. Sepetis vd. (2020), Khan vd. (2022) ve Ali vd. (2025), çevre dostu finansal

politikaların sağlık sistemlerinin dayanıklılığını artırdığını ve çevresel baskıyı azalttığını ortaya koymaktadır. Bu bulguları destekler biçimde Xu ve Zhu (2022), yeşil yönetim ve yeşil finans politikalarının çevresel sürdürülebilirlik ve halk sağlığı üzerinde olumlu etkiler yarattığını göstermektedir. Triki vd. (2023) ile Hunjra vd. (2023) ise çevresel kalite, sağlık harcamaları, yenilenebilir enerji ve yeşil finansın birlikte ele alındığında sürdürülebilir kalkınmayı desteklediğini vurgulamaktadır. Ayrıca Chen vd. (2022), yeşil bankacılık uygulamalarının ekonomik ve çevresel toparlanmaya katkı sunduğunu ortaya koymaktadır. Bu çalışmaların büyük ölçüde uluslararası literatürde yer aldığı, Türkiye’de ise yeşil finans-sağlık ilişkisini doğrudan ele alan ampirik çalışmaların sınırlı kaldığı dikkat çekmektedir. Bu durum, sürdürülebilir sağlık politikalarının finansal boyutuyla birlikte ele alınmasının gelecekte önemli bir araştırma alanı olacağını göstermektedir.

Türkiye’de yeşil finans ve yeşil hastane uygulamalarının gelişiminde önemli adımlar atıldığı ancak halen bazı eksikliklerin bulunduğu görülmektedir. Yeşil tahvil gibi finansman araçları çevre dostu projelerin desteklenmesinde etkili olurken, sağlık sektöründe enerji ve atık yönetimi alanlarında ilerleme kaydedilmiştir. Ancak malzeme yönetimi gibi kritik alanlarda uyum düşük seviyededir.

Yöneticilerin yeşil uygulamalara olumlu yaklaşmasına rağmen, bilgi ve uygulama eksiklikleri sürdürülebilirlik çabalarını sınırlamaktadır. Hatta yeşil uygulamaların daha çok özel sektörde yoğunlaşması sektörel olarak dengesizlik yaratmaktadır. Bu nedenle, sağlık kurumlarında eğitim ve bilinçlendirme çalışmalarının artırılması gerekmektedir. Yeşil finansmanın yaygınlaştırılması ve sağlık hizmetlerinde sürdürülebilir uygulamaların artırılması, Türkiye’nin çevresel ve sağlık hedeflerine ulaşması için kritik öneme sahiptir.

5. Sonuç

Yeşil hastane uygulamaları, sağlık sistemlerinin çevresel etkilerini azaltmak ve sürdürülebilir hizmet sunumunu desteklemek açısından önemli bir araç olarak ortaya çıkmaktadır. Baş (2025) tarafından yapılan çalışmada, yeşil hastane uygulamalarının sağlık hizmetlerinde sürdürülebilirlik ve çevresel güvenliğe katkı sağladığı; atık yönetimi, enerji verimliliği ve çevre dostu süreçlerin sağlık kurumlarının performansını olumlu etkilediği vurgulanmıştır. El Safty (2025) ise sürdürülebilir sağlık uygulamalarının sadece çevresel etkileri azaltmakla kalmayıp aynı zamanda bakım kalitesini ve halk sağlığını güçlendirdiğini ortaya koymuştur.

Yeşil finans, yeşil sağlık ve sürdürülebilirlik kavramları, yeni nesil sağlık politikalarının temelini oluşturmaktadır. Yeşil finansman araçları, çevre dostu ve enerji verimli sağlık tesislerinin hayata geçirilmesini destekleyerek hem ekonomik verimlilik hem de çevresel sorumluluk açısından kritik bir rol üstlenmektedir. Bu kapsamda yeşil hastaneler; enerji ve su tüketiminin azaltılması, atıkların etkin yönetimi ve hasta memnuniyetinin artırılması gibi çok yönlü faydalar sağlamaktadır. Ancak yüksek yatırım maliyetleri, teknik altyapı eksiklikleri ve mevzuat yetersizlikleri uygulamada çeşitli zorluklar yaratmaktadır. Sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşılabilmesi için yeşil finansın daha etkin kullanılması, sağlık sektöründe çevreci uygulamaların yaygınlaştırılması ve tüm paydaşların bu dönüşüme katılımının sağlanması gerekmektedir.

Sonuç olarak, yeşil finans uygulamalarının ve yeşil hastane yaklaşımlarının çevresel, işletimsel ve toplumsal düzeyde fayda sağladığı ortadadır. Bu nedenle, politika yapıcılar ve sağlık yöneticilerinin yeşil hastane kriterlerini sağlık planlamasına dâhil etmeleri, çevresel sürdürülebilirliği ve sağlık çıktısını birlikte güçlendirmede önemli bir rol oynayacaktır.

6. Öneriler

Türkiye’de yeşil hastane uygulamaları için özel bir mevzuat çerçevesi oluşturulmalıdır. Enerji verimliliği, atık yönetimi, su kullanımı ve çevresel etki azaltımı gibi konularda bağlayıcı ulusal standartlar geliştirilerek uygulayıcı kurumlara rehberlik edilmelidir.

Hastane binalarının yeşil dönüşümüne uygun hale getirilmesi için teknik altyapı yatırımları yapılmalıdır. Aynı zamanda bu sistemleri kurup sürdüreceği nitelikli teknik personelin yetiştirilmesi amacıyla özel eğitim programları ve sertifikasyonlar uygulanmalıdır.

Yeşil tahvil, yeşil kredi ve yeşil sukuk gibi finansman araçlarının kullanımı teşvik edilmeli, bu alandaki düzenlemeler sadeleştirilerek sağlık kurumlarının erişimi kolaylaştırılmalıdır. Ayrıca özel sektör yatırımlarını çekmek amacıyla vergi teşvikleri ve devlet destekli fonlar oluşturulmalıdır.

Yeşil hastane kavramı hakkında yöneticiler ve sağlık çalışanları arasında farkındalık artırılmalı, bu amaçla hizmet içi eğitimler ve bilgilendirici seminerler düzenlenmelidir. Böylece sürdürülebilirlik ilkelerinin kurumsal kültüre entegrasyonu sağlanabilir.

LEED, BREEAM, Green Star gibi uluslararası yeşil bina sertifikasyon sistemlerine uyum süreci kolaylaştırılmalı ve bu sistemlere göre puanlama yapılarak teşvik mekanizmaları geliştirilmelidir. Yerli bir sertifikasyon sistemi geliştirilmesi de değerlendirilmelidir.

7. Kaynaklar

1. Ali, A., Faisal, F., Zhakanova Isiksal, A., & Maktoumi, I. S. A. A. (2025). Do green finance and health expenditures lessen the ecological footprint to ensure sustainable development?. *Innovation and Green Development*, 4(2), 2-13.
2. Baş, K. (2025). Çevre dostu hastaneler: Sürdürülebilir sağlık hizmetlerinde yeşil hastanelerin önemi. *Muş Alparslan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 5(2), 111-120.
3. Baytaş, V., & Aydın, G. Ç. (2022). Sağlık Kurumlarında Çevreye Duyarlı Politikalar: Yeşil Hastane Örnekleri. *Ekonomi Maliye İşletme Dergisi*, 5 (2), 336-356.
4. Chen, Z., Mirza, N., Huang, L., & Umar, M. (2022). Green banking—can financial institutions support green recovery?. *Economic Analysis and Policy*, 75, 389-395.
5. Çilhoroz, Y., & Işık, O. (2019). Yeşil hastane sertifika sistemleri. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*, 6 (1), 161-169.
6. ElSafty, A. (2025). The Concept Of Green Hospitals And Sustainable Practices. *Egyptian Journal of Occupational Medicine*, 49 (1), 117-123.
7. Fan, S., Kong, F., & Li, C. (2023). Research on the impact of the development of green finance in the China region on residents' health. *Frontiers in Public Health*, 11, 1-11.
8. Feng, T., & Zhou, Q. (2024). Can green finance policy improve public health?. *Global Public Health*, 19(1), 1-16.
9. Gemlik, N., Arslanoğlu, A., & Aslan, Ü. (2019). Hastane Yöneticilerinin Yeşil Hastane Farkındalığı Üzerine Nitel Bir Araştırma. *International Journal of Social and Humanities Sciences Research (JSHSR)*, 6 (40), 2135-2144
10. Hunjra, A. I., Hassan, M. K., Zaied, Y. B., & Managi, S. (2023). Nexus between green finance, environmental degradation, and sustainable development: Evidence from developing countries. *Resources Policy*, 81, 1-8.
11. Karaca, P. Ö., Atılğan, E., & Zekioglu, A. (2018). Sağlık Hizmetlerinde Sürdürülebilirlik Bağlamında İnovatif Bir Uygulama: Yeşil Hastaneler. *Ejovoc (Electronic Journal of Vocational Colleges)*, 8 (2), 77-87.
12. Kaur, S., Kumar, N., Doda, H., Pathak, A., Sharma, A., & Mehta, O. (2025). Advancing Sustainable Development in India Through Green Finance: Insights for Health and Environmental Policy. *International Journal of Environmental Sciences*, 11 (1), 499-511.
13. Keskin, M. (2022). İklim Dönüşümü Ve Yeşil Finansmanı. *Euroasia Journal Of Social Sciences & Humanities*, 9 (25), 54-69.

14. Khairunnisa, R. A., Setyonugroho, W., & Ulfa, M. (2022). Green hospital implementation in health aspects: A systematic review. *United International Journal for Research and Technology*, 3 (9), 46-58.
15. Khan, H. U. R., Usman, B., Zaman, K., Nassani, A. A., Haffar, M., & Muneer, G. (2022). The impact of carbon pricing, climate financing, and financial literacy on COVID-19 cases: go-for-green healthcare policies. *Environmental Science and Pollution Research*, 29 (24), 35884-35896.
16. Kumar, B., Kumar, L., Kumar, A., Kumari, R., Tagar, U., & Sassanelli, C. (2024). Green finance in circular economy: a literature review. *Environment, development and sustainability*, 26 (7), 16419-16459.
17. Kurtaran, A. T., & Yeşildağ, A. Y. (2021). Trabzon'daki kamu hastanelerinin yeşil hastane standartlarına uygunluklarının belirlenmesi. *Eskişehir Osman-gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 16 (3), 777-797.
18. Lattanzio, S., Stefanizzi, P., D'ambrosio, M., Cuscianna, E., Riformato, G., Migliore, G., ... & Bianchi, F. P. (2022). Waste management and the perspective of a green hospital—a systematic narrative review. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19 (23), 1-9.
19. Nenavath, S., & Mishra, S. (2023). Impact of green finance and fintech on sustainable economic growth: Empirical evidence from India. *Heliyon*, 9(5), 1-12.
20. Ozili, P. K. (2022). Green finance research around the world: a review of literature. *International Journal of Green Economics*, 16 (1), 56-75.
21. Öcal, O., Han, V., & Üstün, Ö. (2025). Sağlık harcamaları ve çevresel sürdürülebilirlik: BRICS-T ülkelerinde ekonomik büyüme ve enerji politikalarının rolü. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 15(1), 290-307.
22. Sepetis, A. (2020) Sustainable Finance in Sustainable Health Care System. *Open Journal of Business and Management*, 8, 262-281.
23. Tarkar, P. (2022). Role of green hospitals in sustainable construction: Benefits, rating systems and constraints. *Materials Today: Proceedings*, 60, 247-252.
24. Triki, R., Kahouli, B., Tissaoui, K., & Tlili, H. (2023). Assessing the link between environmental quality, green finance, health expenditure, renewable energy, and technology innovation. *Sustainability*, 15 (5), 1-18.
25. Turguttopbaş, N. (2020). Sürdürülebilirlik, yeşil finans ve ilk türk yeşil tahvil ihracı. *Finansal Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi*, 12 (22), 267-283.
26. Vallée, A. (2024). Green hospitals face to climate change: Between sobriety and resilience. *Heliyon*, 10(2), 2-6.
27. Wang, M., Wang, Y. ve Guo, B. (2024). Green credit policy and residents' health: quasi-natural experimental evidence from China, *Frontiers in Public Health*, 12, 1-12.

28. Xiong, Y., & Dai, L. (2023). Does green finance investment impact on sustainable development: Role of technological innovation and renewable energy. *Renewable Energy*, 214, 342-349.
29. Xu, S., & Zhu, H. (2022). Does green governance efficiency and green finance policies matters in sustainable environment: Implications for public health. *Frontiers in Public Health*, 10, 1-13.
30. Zheng, G. W., Siddik, A. B., Masukujjaman, M., & Fatema, N. (2021). Factors affecting the sustainability performance of financial institutions in Bangladesh: the role of green finance. *Sustainability*, 13(18), 1-27.

